

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-513

27/06/2018

ქ. თბილისი

შპს „მალკოს“ სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავებაზე (მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია) გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით ჭიათურის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ წარმოდგენილია, ქ. ჭიათურაში შპს „მალკოს“ სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავების (მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი) საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. წარმოდგენილი განცხადებითა და თანდართული დოკუმენტაციით დგინდება შემდეგი:

საქმიანობის განხორციელება იგეგმება ჭიათურის მუნიციპალიტეტის, სოფ. რგანის მახლობლად არსებულ მანგანუმის მადნის კარიერების და ფუჭი ქანების სანაყაროს სიახლოვეს შპს „მალკოს“ საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე, რომლის ფართობი შეადგენს 1600 კვ.მ. საწარმოს აღმოსავლეთით დაახლოებით 50 მ-ში მდებარეობს შპს მალკოს ხე-ტყის გადამამუშავებელი ქარხანა, რომელიც დღეისათვის არ ფუნქციონირებს. მოსახლეობა საპროექტო ტერიტორიიდან დაშორებულია 750 მეტრით. მდინარე რგანისდელე საპროექტო ტერიტორიიდან დაშორებულია 230მ.

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს მიერ სამინისტროში წარმოდგენილი იქნა განცხადება სადაც მითითებულია, რომ ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ რგანში მდებარეობს ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის ძეგლი, XI საუკუნის „წმინდა გიორგის“ სახელობის ეკლესია, რომლის კონსტრუქციული ნაწილიც დღეის მდგომარეობით არასტაბილურია. განცხადების მიხედვით ამჟამად აღნიშნული ტაძრის მიმდებარედ ტერიტორიაზე (100-150 მეტრში) მიმდინარეობს სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვება, რომელმაც ძეგლს შეუქცევადი განადგურების საფრთხე შეუქმნა. შესაბამისად საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულმა სააგენტომ ითხოვა ყოველგვარი საქმიანობის შეჩერება, რამაც შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის ძეგლს. მართალია ამ საქმიანობის ფარგლებში არ არის დაგეგმილი წიაღისეულის მოპოვებითი სამუშაოების შესრულება და ეხება მხოლოდ წიაღისეულის გადამამუშავებას ასევე საწარმო დაშორებული იქნება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლიდან 3 კილომეტრით, სამინისტრომ მნიშვნელოვნად ჩათვალია შესაძლო ზემოქმედების მინიმუმამდე დაყვანა რის გამოც პირობის სახით განესაზღვრა შემდეგი ვალდებულება: ექსპლუატაციაში შესვლამდე უზრუნველყოს მადნის ტრანსპორტირების მარშრუტის შეთანხმება საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოსთან და ინფორმაციის სამინისტროში წარმოდგენა. ამასთან უზრუნველყოს საქმიანობის განხორციელება

იმგვარად რომ ზემოქმედება არ მოხდეს სოფელ რგანში მდებარე ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის ძეგლზე (XI საუკუნის „წმინდა გიორგის“ სახელობის ეკლესია).

მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმოს ტექნოლოგიური ხაზი განთავსდება რკინა-ბეტონის კონსტრუქციაზე, სადაც შესაბამისი პარამეტრების დაცვით მოეწყობა სამირკვლები ანაკრებით და შემდგომ აიწყობა ლითონის საყრდენები დანადგარების სამონტაჟოდ. მანგანუმის მადნის მსხვრევა გათვალისწინებულია სველი წესით (ტექნიკური წყლის გამოყენებით). საწარმოს ტექნოლოგიური ხაზი შედგება ნედლეულის მიმღები ბუნკერისაგან, ცხავისაგან, სამტვრეველასაგან, მიმწოდებელი ჯამბიანი და ლენტური ელევატორისაგან, კლასიფიკატორისაგან, სპეციფიკური დორებიანი სალექი დაზვისაგან და მზა პროდუქციის მიმღები ბუნკერებისაგან. საწარმოს წლიური წარმადობა იქნება 112,000 ტონა, ხოლო საათში დაახლოებით 29 ტონა. მანგანუმის მადნის გამამდიდრების პროცესში ადგილი ექნება გარკვეული რაოდენობით წყლის დაკარგვას, რისი შევსებაც მოხდება საწარმოს მიმდებარედ არსებული მცირე წყალსაცავიდან/ტბიდან ტუმბოსა და ლითონის მილის მეშვეობით. გაუწყლოების და გამამდიდრების შედეგად დარჩენილი კუდები და შლამი დასაწყობდება საწარმოში სპეციალურად მოწყობილ ტერიტორიაზე.

სალექარის ტევადობის შესაბამისად შლამის ამოღება უნდა მოხდეს კვირაში ორჯერ. რაც შეეხება სალექარის მოსაწყობად ამოღებულ გრუნტის ინერტულ მასალას, იგი გატანილი იქნება ნედლეულის მოპოვების ადგილებში ორმოების შესავსებად. კუდები და სალექარის გაწმენდის შედეგად წარმოქმნილი შლამი, მოპოვებულ გასამამდიდრებელ მადანთან შედარებით დაბალი კონცენტრაციით შეიცავს მანგანუმს, მისაღებია მისი გატანა მოპოვების ადგილზე და წარმოქმნილი ჩაღრმავებების შევსება. მანგანუმის გამამდიდრების შედეგად დარჩენილი შუალედურ პროდუქტებს შპს „მალკო“ განათავსებს მადნის მოპოვების (კარიერის) ტერიტორიაზე, კარიერის სარეკულტივაციო პირველადი ფენის მოსაწყობად.

საწარმოს განთავსების ტერიტორიაზე, სასმელ-სამეურნეო წყლით უზრუნველყოფა გათვალისწინებულია ქ. ჭიათურის წყალმომარაგების ქსელიდან აღებული წყლით, რომელიც ტერიტორიაზე განთავსდება შესაბამის რეზერვუარებში.

სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების შესაგროვებლად ტერიტორიაზე მოეწყობა 15-20 მ³ ტევადობის ჰერმეტიკული სასეინიზაციო ორმო, რომლის გაწმენდა მოხდება მისი შევსების შესაბამისად, ქ. ჭიათურის წყალკანალთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე. ორმოს გაწმენდის შემდგომ სამეურნეო-ფეკალური წყლები გატანილი და ჩაშვებული იქნება ქ. ჭიათურის საკანალიზაციო ქსელში. შესაბამისად, ზედაპირული წყლების სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლებით დაბინძურებას ადგილი არ ექნება.

ტექნოლოგიურ პროცესში გამოყენებული წყლის გასაწმენდად მოეწყობა 780 მ³ მოცულობის ექვსკამერიანი სალექარი. საწარმოს ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლები მიერთებული იქნება სალექართან, სადაც მოხდება შეწონილი ნაწილაკების დალექვა და აღნიშნული წყლის საწარმოო ციკლში დაბრუნება. ამ შემთხვევაში, ზედაპირული წყლების დაბინძურებას ადგილი არ ექნება. რაც შეეხება საწარმოო ჩამდინარე წყლებს, საწარმოში მოეწყობა წყლის ბრუნვითი სისტემა, რომელიც გამორიცხავს საწარმოო ჩამდინარე წყლებით ზედაპირული წყლის ობიექტების დაბინძურებას.

ბიომრავალფეროვნების მხრივ საწარმოს განთავსების ტერიტორიაზე მცენარეული საფარი პრაქტიკულად არ არსებობს, რაც გამოწვეულია მისი მაღალი ანთროპოგენური დატვირთვით.

გზშ-ს ანგარიშს თან ახლავს ხმაურთან დაკავშირებული გათვლები, რომლის მიხედვით ჩანს, რომ საქმიანობის განხორციელების პროცესში უახლოესი საცხოვრებელ

სახლთან ხმაურის მოსალოდნელი დონეები იქნება დაშვებულ ნორმებზე გაცილებით დაბალი, შესაბამისად რაიმე სახის პრევენციული ღონისძიებები არ არის საჭირო.

საწარმოს ტერიტორიაზე წარმოიქმნება სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენები. მოხდება საწარმოს ტერიტორიაზე ნარჩენების სეპარირებული შეგროვება, სახიფათო ნარჩენების დროებითი განთავსებისათვის შესაბამისი სათავსოს გამოყოფა და გარემოსდაცვითი მოთხოვნების შესაბამისად კეთილმოწყობა. შემდგომი მართვისათვის ნარჩენები გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე კონტრაქტორებს.

ობიექტის ექსპლუატაციისას ატმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა შემდეგი მავნე ნივთიერებები: რკინის ოქსიდი, მანგანუმის და მისი ნაერთები, აზოტის ოქსიდი, აზოტის დიოქსიდი, ჭვარტლი, გოგირდის დიოქსიდი, ნახშირბადის ოქსიდი, აირადი ფტორიდები, სუსტად ხსნადი ფტორიდები, ნახშირწყალბადების ნავთის ფრაქცია, შეწონილი ნაწილაკები.

შემუშავებული და სამინისტროსთან შეთანხმებულია „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი“.

გზმ-ს ანგარიშს თან ერთვის საქმიანობის გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის და მონიტორინგის გეგმა, გარემოზე მოსალოდნელი ნეგატიური ზემოქმედებების შემარბილებელი ღონისძიებები, ავარიულ სიტუაციების რეაგირების გეგმა, დასკვნები და რეკომენდაციები.

აღნიშნული გზმ-ს ანგარიში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა და სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით (ატმოსფერული ჰაერის, ნარჩენების, წყლის, ბიომრავალფეროვნებისა და დაბინძურების მონიტორინგის), რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების ასევე „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის პირველი ნაწილის და ამავე კოდექსის მეორე დანართის მე-5 პუნქტის 5.1 ქვეპუნქტის საფუძველზე.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება და მიენიჭოს საქმიანობის განხორციელების უფლება, შპს „მალკოს“ სასარგებლო წიაღისეულის გამამუშავებაზე (მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაცია).ქ. ჭიათურაში სოფ. რგანი.
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით.
3. შპს „მალკომ“ საქმიანობა განახორციელოს აღნიშნული გადაწყვეტილებით გათვალისწინებული შემდეგი პირობების დაცვით:
  - 3.1 საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი ტექნოლოგიური სქემის, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმის, გარემოზე მოსალოდნელი ნეგატიური ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებებისა და შესაძლო ავარიული სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის, დასკვნების და რეკომენდაციების შესაბამისად;

- 3.2 ექსპლუატაციაში შესვლამდე უზრუნველყოს მადნის ტრანსპორტირების მარშრუტის შეთანხმება საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოსთან და ინფორმაციის სამინისტროში წარმოდგენა. ამასთან უზრუნველყოს საქმიანობის განხორციელება იმგვარად რომ ზემოქმედება არ მოხდეს სოფელ რგანში მდებარე ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის ძეგლზე (XI საუკუნის „წმინდა გიორგის“ სახელობის ეკლესია);
- 3.3 გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღებიდან 2 თვის ვადაში, უზრუნველყოს საწარმოს ტექნოლოგიური პროცესის გაუმართაობის შემთხვევისთვის „ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზდჩ) ნორმების პროექტის სამინისტროსთან შეთანხმება, შემდეგი გარემოებების გათვალისწინებით;
- 3.3.1 ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვებული ჩამდინარე წყლების რაოდენობა უნდა შეესაბამებოდეს ტექნოლოგიური ციკლის ბრუნვითი წყალმომარაგების სისტემაში გამოყენებული წყლის რაოდენობას;
- 3.3.2 დოკუმენტი უნდა მოიცავდეს საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის #414 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მე-5 მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებულ ჩამდინარე წყლების ავარიული ჩაშვების თავიდან აცილებისათვის საჭირო ღონისძიებებს;
- 3.4 ავარიული სიტუაციის წარმოქმნის შემთხვევაში, ჩამდინარე წყლების ავარიული ჩაშვების შესახებ, დაუყოვნებლივ აცნობოს სამინისტროს ცხელ ხაზზე;
- 3.5 საწარმოს ექსპლუატაციაში გაშვებამდე უზრუნველყოს საწარმოს მუშაობის დაზუსტებული რეჟიმისა და გამომდინარე აქედან გამოყენებული წყლის რაოდენობის გამოთვლა და შესაბამისი ინფორმაციის სამინისტროში წარმოდგენა.
- 3.6 უზრუნველყოს საწარმოს მიმდებარე ტერიტორიის და საწარმოს ტერიტორიის მორწყვა ცხელ და მშრალ ამინდში მტვრის წარმოქმნის შესამცირებლად და კარიერიდან წამოსული მანქანების ძარის და საბურავების გარეცხვა საწარმოს ტერიტორიაზე;
- 3.7 ექსპლუატაციაში შესვლამდე უზრუნველყოს სამინისტროში კარიერიდან წამოსული მანქანების ძარის და საბურავების გარეცხვის შედეგად წარმოქმნილი წყლების მართვის შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენა და შეთანხმება;
- 3.8 უზრუნველყოს „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში“ წარმოდგენილი გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების პარამეტრების დაცვა და შესაბამისად, დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების შესრულება;
- 3.9 ნარჩენების მართვა განახორციელოს „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მოთხოვნებისა და ვალდებულებების შესაბამისად;
- 3.10 3 თვის ვადაში სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოადგინოს ნარჩენების მართვის კოდექსისა და საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი

რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს N211 ბრძანებით დამტკიცებული „კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის განხილვისა და შეთანხმების წესის“ შესაბამისად შედგენილი ნარჩენების მართვის გეგმა (როგორც მშენებლობის ასევე ექსპლუატაციის ეტაპებისთვის)

- 3.11 უზრუნველყოს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების დაცვა.
  - 3.12 ექსპლუატაციის დაწყებამდე უზრუნველყოს დეტალური ინფორმაციის წარმოდგენა საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი კუდების და შლამების მართვის ღონისძიებების შესახებ;
  - 3.13 საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში, უზრუნველყოს გარემოს წინანდელ მდგომარეობამდე აღდგენის გეგმის შემუშავება და განსახილველად სამინისტროში წარმოდგენა;
  - 3.14 საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციაში შესვლის შესახებ აცნობოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს;
  - 3.15 გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „მალკოს“;
  5. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „მალკოს“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
  6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი